

Do polskiego chłopięcia

WŁADYSŁAW BEŁZA

KATECHIZM POLSKIEGO DZIECKA

Do polskiego chłopięcia

Nie płacz, nie płacz synku drogi,
Żeś na ziemi swej ubogi!
Że nie miecz ci ani radło¹,
Lecz tułactwo² w doli padło³,
Żeś lzy tylko i cierpienia,
Odziedziczył z twego mienia⁴.

Przez Bóg żywy, to fałsz, dziecię!
Naprzód wziąłeś na tym świecie
To, co rodu twego znakiem:
Imię zacne, żeś Polakiem.

A czy wiesz ty, ile cześci⁵,
Krwi i chwały w nim się mieści?
Czy wiesz, jaka to pocziwa⁶
Duma wzrusza twe serduszko,
Gdy z usteczek ci się zrywa:
To Batory⁷! To Kościuszko⁸!

Urodzajna twoja rola,
Zbożem śmieją ci się pola,
Lasy twoje echa głuszają,
Owce wełną ci się puszą,
A jesienią na jabłoni,
Owoc się jak szkarłat płoni,
Że zostaje na przychówek⁹
I na zimę, i przednówek¹⁰.

A więc nie płacz, synku drogi,
Żeś na ziemi swej ubogi;
Bo z twych łańców, w dawne lata

Polak, Polska, Historia,
Dziedzictwo, Bieda, Duma

¹radło — narzędzie rolnicze służące do spulchniania gleby. [przypis edytorski]

²tułactwo — wygnanie, błąkanie się, emigracja. [przypis edytorski]

³w doli padło — przypadło w udziale jako los. [przypis edytorski]

⁴mienie — własność, posiadane dobra. [przypis edytorski]

⁵cześci — D. lp od wyrazu: cześć (tzn. szacunek); dziś: czci. [przypis edytorski]

⁶pocziwy — tu: godny czci, zasługujący na szacunek. [przypis edytorski]

⁷Batory, Stefan (1533–1586) — właśc. Istvan Bathory, książę Siedmiogrodu, od 1571 król Polski, a od 1576 wielki książę litewski; poślubił Annę Jagiellonkę, córkę Zygmunta I Starego, ostatnią przedstawicielkę Piastów na polskim tronie. Jeden z najwybitniejszych polskich królów elekcyjnych. [przypis edytorski]

⁸Kościuszko, Tadeusz (1746–1817) — generał wojsk pol. i amer., Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej podczas insurekcji 1794 r. [przypis edytorski]

⁹na przychówek — tu: na przechowanie. [przypis edytorski]

¹⁰przednówek — okres przed nowymi zbiorami, przypadający zwykle pod koniec zimy, na przedwiośniu; spożywano wtedy resztki zapasów jedzenia z poprzedniego roku, zanim można było zebrać pierwsze plony w roku nowym. [przypis edytorski]

Tyś spichlerzem¹¹ był pól świata,
Dzieląc wszystkich pod swym niebem
Równy sercem jak i chlebem.

Sól z Wieliczki brałeś hojnie,
Złoto w dani lub na wojnie,
A na pługi i do zbroi,
Szło żelazo z ziemi twojej,
I starczyło z twojej gleby,
I na zbytek, i potrzeby.

Więc pogodnym patrz mi licem,
Boś ty skarbów tych dziedzicem!
I rąk nie łam z próżną troską...
Wróci Bóg, co przemoc wzięła!
W sprawiedliwość wierzmy boską:
Jeszcze Polska nie zginęła!

Bóg, Polska, Własność

¹¹*spichlerz* — budynek służący do przechowywania ziarna zbóż, magazyn, z którego można w razie potrzeby czerpać zboże do spożycia lub zasiewów; tu w znaczeniu przenośnym, jako określenie całego państwa zasobnego w zboże i mogącego udzielać tych zasobów innym. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/katechizm-polskiego-dziecka-do-polskiego-chlopiecia>

Tekst opracowany na podstawie: Władysław Bełza, *Katechizm polskiego dziecka*, Drukarnia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Lwów 1912

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Marta Niedziałkowska, Weronika Trzeciak.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).